Yüzüncü ölüm yıldönümünde:

M. Y. Lermontov

-Hayatı ve eserleri-

Yazan: **V. Karabuğa**

Bugün (28 temmuz) maruf Rus şairi Lermontov'un yüzüncü ölüm yıldönümüdür. Yirmi yedi yaşında iken hemen hemen manasız bir düelloda feci surette ölen Lermontov Rus edebiyatının unutulmaz simalardan biri olarak kalmıştır.

Mihail Yurgeviç Lermontov 16 teşrinievvel 1814 te Moskovada doğdu. Anası babası zengin bir Rus ailesine mensub kimselerdi. Fakat talihsiz çocuk pek küçük yaşında bile mes'ud bir hayat süremedi. Şöyle ki henüz üç yaşında iken anasını kaybetti ve büyük anasının yanında yaşamak mecburiyetinde kaldı. Böylece babasından da ayrı düşmüştü. Çocukluğundaki bu acı Lermontov'un kalbinde daima gizli bir sızı halinde kalmış ve şair daha sonraları yazdığı şiirlerden birinde «baba ile oğulun ayrı yaşaması ne acıdır» mısraile bu ıstırabını anlatmıştır.

Lermontov on üç yaşına kadar büyük annesinin yanında kaldı ve bu müddet zarfında Fransız, İngiliz ve Alman muallimlerinden hususî dersler alarak bu üç lisan üzerinde aşağı yukarı etraflı malûmat sahibi oldu. Bundan sonra bir mektebde, bizim orta mekteblerin ilk senesine muadil bir sınıfa geçen Lermontov iyi bir talebe olarak tanınmış ve muallimlerine daima kendini sevdirmişti. Fakat müstakbel şair bir türlü arkadaşlarile geçinemiyordu. Küçüklüğündenberi büyük annesinin ekseriya ifrata varan daimî şefkati ve müsamahası ile büyümüş olan Lermontov'un mağrur, çekingen ve bir kelime ile «kapalı ruhlu» bir tabiati vardı. Diğer taraftan, ihtimal gene ayni sebeblerin tesirile, hassas ve ince ruhlu bir çocuk olarak yetişmişti. Bundan dolayı küçük Lermontov kendi şiir dünyasında güzel rüyalar görerek yaşıyor ve haricî âlemin en ufak hâdisesinden lüzumundan fazla müteessir oluyordu.

Lermontov ruhunda, tabir caizse, anadan doğma mevcud bulunan bu şairlik meyli ve kabiliyeti ile daha 14 yaşlarında iken şiirler yazmıya başlamıştır. Bu ilk şiirlerinde her şeyden evvel pek bariz olarak Puşkin'in tesirleri görülür.

Lermontov 1830 da Moskova Üniversitesine girdi ve mülkiye tahsiline başlıyacak oldu. Fakat ders programı çok tahdid edilmiş bulunduğundan Lermontov bu tahsile ancak bir sene, o da yarımyamalak, devam edebildi. Ve bu senenin hitamında Petersburga gitti. Petersburg Üniversitesinin kendisini tekrar birinci sınıfta okumıya icbar etmesi üzerine burada okumaktan vazgeçti, ve büyük annesinin şiddetli itirazlarına rağmen süvari mektebine yazıldı. Bu mektebdeki iki senelik tahsili esnasında, Lermontov, eski Rus an'anesine uyarak, elinden kalemi bıraktı ve kendisini kadın ve eğlence âlemine kaptırdı. Bu senelere bilâhare gene kendisi çok acımış ve onlardan «boş geçen fena seneler» diye bahsetmiştir.

Lermontov'un yazı ve edebiyat âleminden uzak, kadın ve votka arasında geçen bu hayatı mektebden zabit olarak çıktıktan sonra bir kaç sene daha devam etti. Onu Petersburg civarında bir alaya vermişlerdi ve bundan istifade ederek şehrin eğlence âlemlerinden hiç ayrılmıyordu.

Nihayet Lermontov'u tekrar şiir dünyasına getiren bir hâdise oldu: 1837 de büyük şair Puşkin'in ölümünden dolayı derin bir teessüre düşen Lermontov'un, «Şairin Ölümü» ismile neşrettiği şiir bütün Petersburg muhitlerinde ve daha sonra bütün Rusyada nihayetsiz akisler uyandırdı ve büyük muvaffakiyet kazandı.

Fakat bu şiir hükûmetin nazarı dikkatini başka bir noktadan çekmişti. Çarlık idaresi Lermontov'un bu şiirinde bazı ihtilâlci fikirler sezmişti. Bunun üzerine şair Kafkasyaya sürüldü. Bununla beraber, bu sürgün uzun sürmedi. Çarın çocuklarının hocası olan şair Jukovskiy'in tavassutu üzerine Çar, Lermontov'u affetti ve Petersburga dönmesine müsaade verdi.

Lermontov Petersburgda gene eğlence âlemlerine devama başlamıştı. Bu yüzden başından ilk düello macerası geçti: Lermontov bir baloda Fransız elçisinin oğlu ile kadın yüzünden bir kavgaya tutuştu ve iki genc, birbirlerini düelloya davet ettiler. Düelloda Fransızın attığı kurşun boşa gitti. Bunun üzerine, Lermontov asil bir harekette bulunarak tabancasını havaya sıktı ve düello bu suretle tatli bir sona bağlanmış oldu.

Bununla beraber, bu işten gene Lermontov zararlı çıktı. Düello hükûmet tarafından yasak edilmiş bir fiil olduğundan şairi tekrar Kafkasyaya sürdüler. Fakat şair, oradaki hayatından hiç de şikâyetçi değildi. Oranın, kendisi gibi merd insanlarını çok seviyordu. Onları bir çok eserlerinde yaşatmış ve kendisi ile baraber bu cesur kavmin ruhunu da ebedileştirmiştir. Kafkasyalıların karakterini çizen bir çok hikâyeler yazmış, sonra bunların bir kaçını bir araya toplayarak «Zamanımızın Kahramanı» ismi ile ayrı bir eser haline getirmiştir ki, bu, şairin şaheseri olarak kalmıştır. Diğer büyük bir eseri olan «İblis» de Kafkasyanın şiir dolu dekorları arasında geçer.

Lermontov Kafkasyada Pyatigorsk şehrinde yerleşmişti. Burada da gene zabit arkadaşlarile beraber eğlence hayatından uzak durmuyordu ve gene bunun içindir ki başından, bu sefer ölümle nihayetlenen ikinci düello macerası geçti:

Toplantılarda, eğlencelerde neşesi, alaycılığı ve nüktedanlığı ile göze çarpan Lermontov, arkadaşlarından bilhassa Martinov ismindeki gencle şakalaşmaktan büyük bir zevk alırdı. Onunla bilhassa kadınların yanında alay etmesi bu arkadaşının çok canını sıkıyor ve onu müthiş kızdırıyordu. Nihayet bir gün, artık bu alaylara tahammülü kalmıyan Martinov, şairi düelloya davet etti. Düello 28 temmuz akşamı gurub vakti yapıldı ve Lermontov, rakibinin anî ateşi karşısında, derhal olduğu yere yıkıldı.

***

Şiir yazmıya on dört yaşında başlamış olmasına rağmen, Lermontov'un edebî hayatı, umumiyetle dört sene kabul edilir. Zira, ilk şiirleri onun asıl kabiliyetini göstermediği gibi, bir çok senelerini de kalemi elinden tamamile bırakarak geçirmiştir. 1837 de, Puşkin'in ölümü üzerine yazdığı şiirler edebiyat âlemine asıl hüviyeti ile giren Lermontov, 1841 senesine, yani ölümüne kadar geçen dört senelik kısa bir zaman içinde bir çok kuvvetli eserler vermiştir ki bu, şairin genc yaşta ölmüş olmasına daima esef ettirmiştir. Uzun seneler yaşamış olsa, daha bir çok şaheserler bırakacağına şüphe yoktu.

V. Karabuğa

Kısa Haberler

★ Geçen hafta intihabı yapılan Armatörler Birliği idare heyeti riyasetine Lûtfi Yelkenci seçilmiştir.

★ Ticaret Ofisi umum müdürü Ahmed Cemil Coni dün Ankaraya gitmiştir. Umum müdür Ankarada Ofisin teşkilâtının genişletilmesi işi üzerinde temaslarda bulunacaktır.

Şehir haberleri

Sokağa bakarken

Bir kadın pencerede düştü ve öldü

Sultanahmedde Cankurtaran mahallesinde oturan Azize adında bir kadın gece evin üst kat penceresinden sokağa bakarken muvazenesini kaybederek düşmüştür.

Ağır surette yaralanan Azize kaldırıldığı hastanede biraz sonra ölmüştür.

Alman ticaret heyeti Ankaraya gitti

İstanbulda bulunan Alman ticaret heyeti dün akşam Ankaraya hareket etmiştir. Heyet, Ankarada bazı temaslar yaptıktan sonra tekrar şehrimize dönecektir.

Bir araba denize yuvarlandı

Yaşarın idaresindeki İstanbul 958 plâkalı çift atlı araba, toprak yüklü olarak Paşabahçe şişe ve cam fabrikası önünden geçerken hayvanların ürkmesi neticesi denize yuvarlanmıştır.

Vak'ayı görenler arabayı denizden çıkarmışlarsa da hayvanlar kurtarılamamıştır.

Kamyon çarptı

Şoför Halilin idaresindeki 4127 numaralı kamyon Karaköyde Ziraat Bankası önünden geçerken, Mercan yokuşunda oturan İbrahim adında birine çarparak ağırca yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir çocuk denize düştü

Eminönü civarında deniz kenarında oynamakta olan 10 yaşlarında Nizameddin, bir aralık ayağının kayması neticesinde denize düşmüştür.

Denizde bir müddet çırpınan Nizameddin, mevkiin tenha olması yüzünden ancak bir tesadüf neticesi görülerek muhakkak bir ölümden kurtarılmıştır.

HAVACILIK

Haftanın bilânçosu

Almanların Moskovaya kadar uzanmalarına karşılık Sovyet havacılığı müdafaada kalmağı ve Rumen petrol sahasına hücum etmeği tercih ediyor

Yazan: **Arif Ahıskal**

Manş cephesinin gittikçe eski hızını bulmağa doğru giden hava muharebeleri yanında şark cephesinin Moskovaya doğru inkişaf eden Alman bombardıman taarruzları göze çarpmaktadır.

Garb cephesinde Alman havacılığının daha ziyade tedafüî mahiyeti olan bir tabiye sistemi tutturmuş olması, İngiliz hava taarruzlarının gün geçtikçe artmasını intac etmektedir. İngiliz tayyarelerinin esas hedefi Kolonya olmak üzere Lil ve Roterdam'a karşı ağır taarruzlarda bulundukları, Hanover sanayi mıntakasının kesif akınlarla tahrib edilmekte olduğu tasrih edilmektedir. Devamlı surette taarruza geçen Britanyalı tayyarecilerin son günlerdeki zayiatı, Alman müdafaa sisteminin enerjik çalışmasile yükselmiştir.

Alman havacılarının akınları mahdud olmuş ve Skoçya ile şimalî İngiltere üzerine birkaç hafif taarruz tevcih edilmiştir.

Sovyet cephesinin bu hafta zarfında inkişaf eden bellibaşlı hâdiseleri arasında Moskovanın bombardımanı vardır. Bütün cephe boyunca kara ordularına yardım eden, motörlü kıt'alara taarruz eden, gerek Baltıkta ve gerekse Tuna ile Karadeniz üzerindeki deniz nakliyatına zararlar verdiren Alman ve Sovyet karşılıklı hava taarruzları artık normal vaziyetler ve günlük hâdiseler halinde cereyan edip gitmektedir. Bu taarruz ve baskınların umumî vaziyeti değiştirecek ve nazarı dikkati celbedecek bir hususiyetleri yok gibidir.

Moskovaya taarruz ve bombardıman ve buna Sovyet tayyareciliğinin mukabelede bulunmayışı haftanın en hareketli safhasıdır. Bu hafta zarfında Moskovaya karşı dört hava taarruzu yapılmıştır. Birincisine 200 tayyare iştirak etmiş ve tehlike işareti beş buçuk saat sürmüştür. Bu iki yüz tayyareden sadece 17 tanesinin düşürülmüş olmasına göre, Sovyet müdafaa tertiblerinin tam randımanla çalışamamış ve belki de böyle bir taarruzu beklemediklerinden baskına uğramış bulunmaları ihtimali vardır. Sovyet makamlarının iddialarına göre, tektük tayyarelerin müdafaa ateşini aşabildikleri söylenmekte ise de, alarmın beş buçuk saat devamı bu iddiaya aykırı görünmektedir. İkinci ve üçüncü Moskova taarruzlarının ağır ve en ağır çaplı bombaların atılmasile yapılmış bulunması da gösteriyor ki, birinci taarruzun verdiği neticeye nazaran daha ağır tayyarelerin müdafaa hatlarını aşabilecekleri kanaati doğmuştur.

Görülüyor ki Alman havacılarının Moskovaya kadar uzanarak oldukça geniş mikyaslı tahribler yapmasına karşılık, Sovyet havacılığı sadece müdafaada kalmak ve en fazla Köstence ve petrollar mıntakasını hedef olarak almak düşüncesinden vazgeçememektedir. Öyle tahmin edilebilir ki, Rumen petrol sahasının havadan müdafaası pek de kuvvetli değildir. Sovyet havacılığı burada daha kolaylıkla iş görebilmekte ve biraz da, Almanyanın candamarı mahiyetinde gösterilen petrol işinde darbeler vurmak iktidarında bulunduğu gösterilmek istenmektedir.

Sovyet tayyareciliğinin Alman şehirlerine karşı taarruza geçmemiş bulunmasını daha ziyade taarruz imkânlarının mahdud olduğu şeklinde görmekteyiz. İngiliz havacılarının da çok defalar ve sık sık itiraf ettikleri gibi sınırlardan başlayarak Berline kadar olan arazi boyunca tertiblenmiş bulunan yer ve hava müdafaası ve mukabelesi çok şiddetlidir. Bunun kat'iyetle böyle olduğunu gösterecek hâdiseler yok değildir. Harbin başındanberi, İngiliz tayyarecilerinden başka hiç bir memleket havacılığı bu müdafaa hatlarını aşarak Berlini bombardıman etmek muvaffakiyetini gösterememiştir. Büyük Britanyalı tayyareciler de seyrek olarak ve her defasında Berline kadar olan müdafaa sisteminin çok kesif ve şiddetli bulunduğunu itiraf etmek pahasına Berline akınlar yapmışlardır. Bu maksada kullanılacak uzun menzilli ve kudretli müdafaa silâhları olan tayyarelerin mevcudiyeti de şarttır. Sovyet tayyarecilerinin henüz böyle bir teşebbüste bulunmamış olduklarına bakılırsa müdafaayı tercih ettiklerine hükmedilebilir. Bu vaziyet karşısında Alman havacılarının daha cür'etle ve kendi şehirlerinin emniyet altında bulunmasından alacakları cesaretle Moskovaya ve diğer büyük Rus şehirlerine karşı daha çok şiddetli taarruzlarda bulunmaları ve önümüzdeki hafta zarfında bu taarruzların kesafet peyda etmesi ihtimali yok değildir.

A. AHISKAL

İktısadî tetkikler

Alman harb maliyesi

Yazan: **Targan Hacim Çarıklı**

Almanya hükûmeti 1933 senesinden itibaren bütçesini neşretmediğinden Almanyada millî müdafaa masrafı olarak ne kadar para sarfedildiği hakkında hiç kimsenin kat'î bir malûmatı yoktu. Hitlerin Polonya harbi başlarken verdiği nutuktan Almanyanın yalnız millî müdafaa için 90 milyar mark sarfettiğini öğreniyoruz. Almanya gibi altın ve millî tasarruftan mahrum bir memleketin altı senelik çok kısa bir zamanda 90 milyar mark gibi muazzam bir masrafı nasıl yapabildiği malî bakımdan çok alâka uyandıran bir mevzudur.

Biliyoruz ki, Alman parası 1914 umumî harbini takib eden senelerde çok büyük buhranlar geçirmiştir. 1923 senesinde markın kıymeti sıfıra kadar düşmüş ve tedavüle altın esasına istinad eden yeni bir mark çıkarılmıştı. Binnetice markın iflâsile devletin borcları tamamen tasfiye edilmiş bulunuyordu. 1929 iktısadî buhranı Almanyada tesirini bilhassa para üzerinde göstermiş ve mark oldukça tehlikeli ânlar geçirmiştir. Nihayet 1931 senesinde Alman bankalarının geçirdiği buhran neticesinde vukua gelen banka iflâsları da markın vaziyetini bir hayli sarsmış bulunuyordu. Bu vaziyette harbe hazırlık masraflarını karşılamak için zengin devletlerin müracaat edebilecekleri vergi zamları, dahilî ve haricî istikrazlar ve nihayet enflasyon gibi klâsik tedbirlere müracaat Almanya için mümkün değildi. Çünkü: 1923 senesinde iflâs eden mark Alman millî tasarrufunu sıfıra indirdiği için pek tabiî olarak dahilî bir istikraz imkânı yoktu. Vergiler esasen ağır bulunduğundan mükellefler üzerine daha fazla yüklenmek de hiç bir netice vermiyecekti. Enflasyon ise 1914 harbi ve müteakıb senelerde halkta çok acı hatıralar bıraktığı için devletin en son müracaat edeceği bir çare idi.

Bu vaziyette, Almanyanın harb masraflarını yapmak için tatbik ettiği malî sistem birçoklarımızın zannettiği kadar yeni ve orijinal değildir. Bu sistem ilk defa olarak 1914 senesinde Reichsbank direktörü olan Havenstein tarafından düşünülmüş ve 1914 harbi esnasında Almanya tarafından tatbik edilmiştir.

Bu sistemin en göze çarpan vasfı paranın kredi değil, kredinin para yaratması, evrakı nakdiye yerine bankalarda mevcud mevduatın kaim olmasıdır.

Bu malî sistemde devlet, az faizli ve çok kısa vadeli hazine bonolarını bankalara vermekte ve buna mukabil de bankaların kendisine kredi açmasını istemektedir. Bankalar bu hazine bonolarını bilânçolarının aktifinde göstererek devlete kredi açmışlardır. Devlet her altı ayda bir defa yaptığı tahkim istikrazları neticesinde bu bonoları çekmek imkânını bulmuş, ve ayni muameleyi müteaddid defalar tekrarlamıştır. Görülüyor ki bu sistem devlet borclarını çoğaltan bir kredi sisteminden başka bir şey değildir.

Bu usul eflasyonun arzettiği tehlikeyi bertaraf etmektedir.

Yukarıda en umumî hatları içinde kısaca izahına çalıştığımız bu malî sistemin 1933-senesindenberi Almanyada nasıl tatbik edildiğini gözden geçirelim. Almanyada millî müdafaa masraflarının icab ettirdiği parayı tedarike Reichsbank Müdürü Doktor Schacht memur edilmiş ve Alman maliyesi en mutlak salâhiyetlere malik olan bu büyük maliyecinin emrine bırakılmıştır.

Doktor Schacht işe, Arbeitswechsel ve Sonderwechsel isimlerile anılan kısa vadeli bonoları tedavüle koymakla başlamıştır. Bunlardan birincisi nafıa, ikincisi ise millî müdafaa plânlarının finansmanında kullanılmıştır. Reichsbank tarafından iskonto edilen bu bonoları devlet bir tediye vasıtası olarak kullanmıştır. Devlet alacaklılarına para verecek yerde bu bonoları veriyor, ve bu bonoları tasarruf eden hamillere sırf bu iş için kurulmuş Bank Für Öffentiche Arbeiten veyahud kısaca Öeffa ismi verilen bankada kredi açlıyordu. Hamillere bu krediyi gerek çek gerekse ciro vasıtasile tasarruf etmeleri imkânı verilmişti. Görülüyor ki ortada para değil, sadece kredi mevcuddur.

Eğer bu sistem bu kadarla tamamlanmış olsaydı, memlekette neticesi aşağı yukarı evrakı nakdiye enflasyonunun ayni olan bir kredi enflasyonu doğuracaktı.

Buna mâni olmak için bu bonoları bankalardan geri çekmek lâzımdı. Her ne kadar bu sistem memlekette bir faaliyet doğuracak ve binnetice devletin vergi gelirini çoğaltacaksa da, doğacak faaliyetin vergi gelirini çoğaltması ve bu gelirle bankalarlarda rehin olarak bulunan bonoların geri alınması oldukça uzun bir zamana ve normal iktısadî şartlara ihtiyac gösterecekti.

Halbuki sistemin daimî olarak işlemesi ve devletin mütemadiyen artan masraflarına cevab vermesi lâzımdı. Bunun için de iki çare mevcuddu:

1 — Almanyada bulunan ecnebi alacakları üzerine el koymak,

2 — Tahkim istikrazlarile bu kısa vadeli bonoları uzun vadeli borclara tahvil etmek.

30 haziran 1934 tarihinde hükûmet uzun vadeli ecnebi alacakları üzerine el koydu. Bu tedbirle Alman parasının harice çıkmasına mâni olunuyordu. Fakat Alman borclular borclarını müntazaman Reichsbank'a ödemek mecburiyetinde idiler. Devlet mütemadiyen artan ve bankada biriken bu paraları bonolara karşılık olarak kullandı.

Fakat bu tedbir kâfi değildi. Ecnebi alacakları bonoların miktarını karşılayabiliyordu. Binaenaleyh yegâne çare bu bonoları uzun vadeli devlet borclarına tahvil etmekti. Yapılacak istikraz politikasının muvaffak olması için bazı tedbirler almak ve iktısadî bünyeyi hazırlamak lâzımdı.

1933 senesinde Almanyada faiz nisbeti yüzde onla on iki arasında dolaşıyordu. Böyle faizin çok yüksek bulunduğu bir zamanda piyasaya yeni tahviller sürmek için çok ağır bir faiz ödemek icab edecek ve devlet çok ağır bir yükün altına girecekti.

Alman hükûmeti 21 kânunuevel 1933 tarihli bir kanunla yüzde on faizli şehir tahvillerine; yüzde 4 faizli yeni tahvillerle değiştirilmedikleri takdirde beş sene müddetle faiz verilmiyeceğini ilân etti. Ve müteakıben birçok kanunlar ayni usulü bütün tahvillere tatbik ettiler. Değiştirme ameliyesi Almanyada mükemmel bir surette muvaffak olmuştur. Ayni zamanda Reichsbank'ın bu işte oynadığı büyük rolü de ihmal etmemek lâzımdır. Faizi düşürmek için Alman bankası yüzde dört faizli yeni tahvillerin en bellibaşlı müşterisi olmuştur. Bu cezrî hareketler neticesinde faiz nisbeti Almanyada tabiî bir vaziyete gelmiş bulunuyordu.

Fakat istikrazların muvaffak olması için devletin ayni zamanda borsaya da hâkim olması lâzımdı. Bunun için de 1934 senesinden itibaren Almanyada esham ve tahvilât ihracı devletin sıkı bir kontroluna tâbi tutuldu. Devlet borsada hususî müesseselerin kendisine rekabet etmemeleri için esham ve tahvilât ihracını tamamile kendi müsaadesine tâbi kılmıştır. Bu şekilde borsa tamamile devletin inhisarına düşmüş bulunuyordu.

4 teşrinisani 1934 tarihli bir kanun, anonim şirketleri, dağıttıkları kârın yüzde 6 ilâ 8 inden fazlasını devlet tahvilâtına yatırmağa mecbur ediyordu. Nihayet millî servetin harice kaçmasına mâni olmak için de Almanyada 1933 senesinden itibaren çok sıkı bir döviz tahdidatı politikası takib edilmiştir. Dövizi inhisarına alan Alman Millî Bankası bu tahdid politikasını büyük bir muvaffakiyetle takib etmiş ve Alman ihracatının temin ettiği dövizi yalnız harb sanayiinin ihtiyacı olan iptidaî maddelerle stokların tedarikinde kullanmıştır.

Bütün bu tedbirler sayesinde Almanya kısa vadeli bonoları uzun vadeli devlet borclarına tahvil için lâzım olan iktısadî muhiti yaratmış bulunuyordu. Ellerinde para bulunan sermayedarlar paralarını plâse edecek yer bulamayınca devlet tahvilâtına rağbet artıyordu.

Almanya takib ettiği bu malî politika neticesinde vücude gelecek iktısadî faaliyetinin tesirlerini vergilerinin artmasında göstereceğini tahmin etmişti. Ve bu fazla gelirle yapılan istikrazların ödenebileceği tahmin ediliyordu. Fakat Doktor Schacht burada aldanmıştır.

Almanyada takib edilen bu politika neticesinde devletin borcu gün geçtikçe artmış, vücude gelen iktısadî faaliyet neticesinde hakikaten artan vergi gelirleri bu borcları ödemeye kâfi gelmemiştir. Fakat ne de olsa devletin yükü bir parça hafiflemiştir.

Filhakika Almanyada 1933 senesinde 8.5 milyar olan vergi geliri 1937 senesinde 17.5 milyara çıkmıştır. Bu tezayüdün sebebini yalnız nasyonal sosyalizmin vergileri azaltacak yerde çoğaltmasında aramak doğru değildir. Çünkü ayni zamanda vücude gelen iktısadî faaliyetin vergiler üzerinde gösterdiği müsbet tesir mevcuddur.

Targan Hacim ÇARIKLI

SPOR

At yarışları

Yarışların üçüncü haftası büyük bir kalabalık önünde yapıldı

At yarışlarının üçüncü hafta müsabakaları dün büyük bir kalabalık önünde yapıldı. Müsabakalarda Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu da bulundular. Yarış tertib heyetinin hafta arası matbuata verdiği programı cumartesi günü tadil etmesi, ikili, üçlü ve çifte bahis üzerinde oynayan meraklıları bir hayli şaşırtmış, ve bu yüzden bilet gişelerinde kargaşalık olduğu için yarışlar da muayyen saatte başlıyamamıştır.

Dünkü koşular şu şekilde neticelenmiştir:

Birinci koşuda Prens Halimin Elhanı 1.40 dakika ile birinci, gene Prensin Poyrazı ikinci oldu. Ganyan 100 kuruş verdi.

İkinci koşuda; Fikret Atlının Gelgeçi, 1.50 dakikada birinci, Sedadın Süleyki ikinci oldu. Ganyan 150, ikili bahis 300 kuruş verdi.

Üçüncü koşuda, H. Erayın Mimozası 2.14 dakikada birinci, Fikret Atlının Misi ikinci oldu, Ganyan 275 kuruş verdi.

Dördüncü koşuda Suad Aksanın Mihrülcanı 2.07 dakikada birinci, Hasan Mutlunun Karakuşu ikinci oldu. Ganyan 150, plâseler 100, 250 ve 350 kuruş verdi.

Beşinci koşuda Ahmedin Karanfili 1.52 dakikada birinci, Salih Temelin Dandisi ikinci oldu. Ganyan, 200, plâseler 175, ve 125 kuruş verdi.

Altıncı koşuda Simsaroğlunun Demeti 1.02 dakikada birinci, Buketi ikinci oldu.

Yüzme şampiyonası seçmeleri bitti

İstanbul yüzme şampiyonası seçmeleri dün Moda havuzunda yapılmıştır. Müsabakalara 105 yüzücü iştirak etmiştir. 200 serbestte Galatasaraydan Mustafa, 2.42.4 ile birinci, 100 sırtüstünde Haydarpaşadan Fuad 1.62.2 ile birinci, 1500 serbestte İstiklâlden İbrahim 24.43.4 dakika ile birinci olmuşlardır. Türk bayrak yarışında Galatasaray takımı birinci, Beykoz takımı ikinci olmuşlardır. Kule atlamayı Galatasaraydan Sabri kazanmıştır.

Küçükler arasındaki müsabakalarda ise; 200 serbestte Beykozdan Bedri 2.40.4 ile birinci, 100 sırtüstünde Beykozdan Bahaddin 1.34.1 ile birinci, 800 serbestte Galatasaraydan Kemal 13.51.6 ile birinci olmuşlardır. Türk bayrak yarışını Beykoz takımı 4.26 ile kazanmış, Galatasaray ikinci olmuştur. Kule atlamadan Galatasaraydan dört, Beykozdan iki kişi finale kalmıştır. Su topu müsabakasında muhtelit takım Galatasarayı 8 - 3 mağlûb etmiştir.

Beden terbiyesi mükellefleri ve atletizm müsabakaları

Beden terbiyesi mükellefleri arasındaki atletizm müsabakları dün Kadıköy sahasında yapılmıştır. Kız ve erkek mükelleflerin iştirakile bir geçid resmi yapılmş ve bu münasebetle İstiklâl marşı çalınmıştır. Beden terbiyesi mükelleflerini Amiral Fahri teftiş etmiştir. Kız ve erkekler arasında yapılan bu geçid resmine 240 mükellef iştirak etmiştir. Bu merasimi müteakıb muhtelif mesafeler üzerinden atletizm müsabakaları ve bomba atış talimleri yapılmıştır.

Dünkü bisiklet yarışı

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi bisiklet ajanlığının mükellefler arasında tertib ettiği üçüncü teşvik yarışı dün öğleden sonra yapılmıştır. Fenerbahçe stadı önünden hareket eden on altı koşucu Kartala kadar gidip gelme suretile 35 kilometrelik mesafeyi katederek stada dahil olmuşlardır.

Neticede Topkapıdan Sabri bir saat bir dakikada birinci, Hilâlden Alâeddin ikinci, Topkapıdan Hamza üçüncü olmuşlardır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Yıldırım hazırlığı

Japonya ile İngiltere ve Amerika arasında, bir harbin, artık önüne geçilmez olduğuna hükmetmek yanlış olmasa gerektir. Japonya, Hindiçiniyi, Vişinin rızası, hatta yardımı ile kısmen veya tamamen işgal ettikten sonra, her istediği zaman, buradan cenuba sarkabilir. Hindiçinî, Singapura, Filipin adalarına ve Holanda Hindıstanına saldırmak için mükemmel bir sıçrama tahtası, bir taarruz üssüdür.

Vaziyet böyle vahim bir şekil alınca İngiltere ile Amerikanın Japonyaya karşı bir «yıldırım hazırlığı» yapmaları lâzımgelir. Japonyanın bugünkü gidişi, 1938 eylûlünde Almanyanın Çekoslovakyaya karşı harekete geçişine benziyor. O zaman, İngiltere ile Fransa, Almanyaya karşı vakit kazanmak istiyorlardı; şimdi de Amerika ile İngiltere, Japonyaya karşı vakit kazanmağa çalışıyorlar; kazanabilecekleri vakit, Japonların Hindiçinî deniz ve hava üslerine yerleşmek ve Siyamı da kendilerile beraber sürüklemek için muhtac oldukları «zaman» dan ibarettir. Eğer, Japonya, Hindiçinî üslerine yerleştikten ve böylece kendi cenub cenahını emniyete aldıktan sonra Sovyetler Birliğinin Uzakşarktaki arazisini ele geçirmeğe kalkışırsa, bu «zaman kazanma» İngiltere ve Amerika hesabına bir müddet daha uzayabilir.

Anglo - Saksonların, bilhassa Amerikalıların yapmak mecburiyetinde oldukları «yıldırım hazırlığı» nın inkişaf halinde olduğu görülüyor. Son günlerde Amerikadan gelen haberler, bunu göstermektedir:

1 — 10 temmuzda biten 40 günlük müddet zarfında Amerika tezgâhlarında, her gün bir harb gemisi inşasına başlanmıştır. Ayni müddet içinde denize indirilen 22 harb gemisi arasında South Dakota zırhlısı, 2 muhrib, 1 denizaltı, 7 seri torpidobot ve daha küçük muhtelif gemiler vardır.

2 — Kaliforniyadaki Todd tezgâhlarında, İngiltere hesabına inşa edilen ilk 30 şilep 15 ağustosta denize indirileceklerdir. Bu vapurlar kızağa konulduktan 4 ay sonra denize indirilmiş olacaklardır. Portlandaki Todd tezgâhlarında da, bu vapurlara benzer 30 şilep yapılmatkadır.

3 — İki Amerikan muhribi, omurgaları konulduktan 7 buçuk ay sonra denize indirildikleri için, modern muhrib inşasında yeni bir rökor tesis edilmiştir.

Görülüyor ki Anglo - Saksonlar için büyük ehemmiyeti haiz olan deniz hakimiyeti vasıtalarının inşası hızlanmıştır, fakat bu sür'at, henüz Büyük Harbdeki rökorları bulamamıştır. Geçen Büyuk Harbde, Amerikan deniz tezgâhları, gemi inşaatında hakikaten akla hayret veren rökorlar tesis etmişlerdi; meselâ, 29 günde bir şilep ve 45 buçuk günde bir muhrib yaparak hizmete sokmuşlardı. Bu defa ise şileplerin ve muhriblerin yalnız denize indirilmeleri 4 ay ve 7 buçuk ay sürmektedir. Bu itibarla Amerikan tezgâhları, eski rökorlarını tekrar tesis edebilmek için, daha büyük gayretler sarfetmek mecburiyetindedirler. Yıldırım hazırlığı henüz yıldırım hızını bulamamıştır.

Muallim mekteblerine alınacak parasız talebe

Muallim mekteblerine alınacak parasız yatılı talebenin kaydına başlanmıştır. İyi ve pek iyi dereceli bulunan talebeler arasında, orta mekteblerden 3, liselerden 5 namzed, ağustosun 11 inde toplanacak olan muallim meclisleri tarafından seçilecektir.

Küçük hikâye

Hortlaklar

Ahmed Hidayet

O gece Beyoğlunda bir arkadaşa davetliydik. Dört misafir, dördümüzün de evi Kadıköyünde idi. Şimdiki 12,15 yerine o zaman tam birde kalkan vapuru kaçırmamak için sık sık saatlerimize bakıyorduk. Fakat insan etrafında hep sevdiklerini görünce, üstüne biraz da kafası dumanlanıp ruhu neşelenince yarıyarıya kendinden geçiyor.

Anlaşılan dördümüz de böyle derin bir gaflete dalmış olacağız ki evi, Kadıköyünü ve vapuru tamamen unuttuk. Aklımız başımıza geldiği vakit saatin yelkovanile akrebi, hiç unutmam, tek iğne imiş hissini verecek kadar muntazam ikinin üstünde birleşmişlerdi.

Ben, hani kendi hesabıma memnun olmadım değil. O halde ta Modaya kadar gitmeği zaten gözüm yemiyordu.

— Eh, dedim, ne yapalım burada bir otelde kalırız.

Gözleri hepimizden fazla süzük biri atıldı:

— Canım neye burada kalıyormuşuz. Üsküdardan gideriz.

Ötekilerin ikisi birden tasdik ettiler:

— Sahi yahu!.

— Aman, delilik etmeyin Allah aşkına!

— İmkânı yok, ne biz kalırız, ne de seni bırakırız!

Diye ayak dirediler.

Oyun bozanlık etmemek için çaresiz razı oldum. Motörlü arabanın ilk icad edildiği devirden kalma bir otomobilin içinde lângır lângır Karaköye indik.

Beş on kere batmak, devrilmek tehlikesi gösteren bir sandal yolculuğundan sonra Üsküdara çıktık.

Saat dörde yaklaşmıştı. Her taraf sakin ve sakitti, herkes uyuyordu. Ortada ne bir araba, ne de otomobil!..

Bu sefer ikinci delilik yapmıya kalkmazlar mı?

— Haydi yayan gidelim!

Korkaklığıma, çiyliğime, züppeliğime hamletmiyeceklerine kani olsaydım:

— Ben şahlarımı buraya kadar severim. Artık şuradan şuraya kımıldıyacak halim yok!

Diyip ayrılacak, bir kahve köşesi bile bulsam orada sabahı edecektim. Fakat yiğitlik damarım kabardı:

— Pekâlâ!.. yı bastırdım.

Ağır aksak yola düzüldük. Tramvay hattını takib ederek iki tarafa yalpa vura vura ilerliyorduk.

Salm hocanın çenesi açılmış hiç durmadan söyleniyordu. Tam Karacaahmedin korkunc servileri uzaktan görünmüştü.

— Arkadaşlar, dedi, biliyor musunuz, vaktile Kütahyada orta mekteb müdürü iken başıma ne geldi? Gene böyle bir davetten dönüyorduk. Kasabanın mezarlığından geçmeyi göze alırsak yol yarıyarıya kısalacaktı. Hafif bir mehtab dalların arasından süzülerek mezar taşlarının beyaz ve soğuk sathında oynak akisler vücude getiriyordu. Birden bütün arkadaşlar, cadılardan, hortlaklardan, hayaletlerden bahsetmeğe koyuldular. Buna rağmen, hepimiz duyduğumuz korkuyu gizlemeğe çalışıyor, zorla gülmeğe, alay eder görünmeğe uğraşıyorduk. O anda karşımızda bir takım beyaz gömlekli insanlar peyda olup öteye beriye sıçramıya başlamazlar mı? Haydi, yalnız başıma olsaydım, hayalâta kapıldığıma hükmedecek, gözlerimi silip tekrar etrafıma öyle bakacaktım. Hayır, böyle bir vehme düşmüş olmamızın imkân ve ihtimali yoktu. Çünkü herkes onları birbirine gösterip alçak sesle:

— Aman birader, ne yapacağız?

Sualini soruyordu. Doğrusunu isterseniz o akşam, bu geceki gibi kadar da içmemiştim. Aklıma, irademe tamamile sahibdim. Yalnız mütalealarımız birbirine uymuyordu. Kimi:

— Üzerlerine doğru yürüyelim!

Diyor, bir kısmı:

— Tabancası olanlar nişan alıp atsınlar!

Fikrini ileri sürüyorlardı. Kimse, cadıya, hortlağa, hayalete inanır görünmüyordu ama, dikkat ediyordum, ben de dahil olduğum halde bütün kafile erkânı korkudan zangır zangır titriyordu. Nihayet ne karar verdik, tahmin edemezsiniz, istikameti değiştirip ana yoldan gitmeğe..

Ve mezarlıkta görünen hayaletler bizim için ebediyyen bir muamma halinde kaldı. Hiç birimiz meselenin esasını öğrenebilmek için bir daha oradan geçmek cesaretini gösteremedi!

Hay Allah müstahakını versin Salim hoca. Şimdi bu hikâyeyi anlatmanın sırası mı idi? Adımlarımız ağırlaşmış, seslerimiz kısılmış, nefeslerimiz duracak gibi olmuştu. Bu gece de, tıpkı o akşamki gibi hafif bir mehtab vardı. Biraz daha ilerledik. Ansızın bütün ağızlardan birden:

— İşte hortlaklar!

Feryadı yükseldi. Hakikaten on beş yirmi metre ötede bir takım beyaz kaftanlı vücudler sallanıyordu.

Durakladık. Birbirimizin yüzüne bakmakla beraber hayaletlerin hareketlerini de gözden kaçırmamaya gayret ediyorduk.

Tatlı bir rüzgâr hummalı bir ateşle yanıp kavrulan şakaklarımıza biraz serinlik üflüyordu. Ekseriyet, dönmeğe karar verirse tabanları kaldırıp kaçmayı canıma minnet bilecektim.

— Şimdi ben sizin canınıza okurum!

Diye omuzbaşımdan bir tehdid yükseldi. Arkasından da bir silâh patladı. Fenerbahçeli Kâzımın elindeki tabancanın namlusundan hâlâ duman tüterken hortlakların topu birden yere serilmişti. Bu, ne tesirli kurşundu Yarabbi!. Sıra ile arka arkaya dizilmiş değillerdi ki tek mermi hepsini delip geçsin! Ya, korkudan seri halinde bir baygınlık buhranına tutulmuşlar, yahud da, bir ihtiyat tedbiri olmak üzere toprağa kapanmayı tercih etmişlerdi.

Kâzımı bu muvaffakiyetinden sonra zaptetmek mümkün olmadı.

— Nasıl aldınız mı payınızı!

Diye bağırarak ileriye doğru koşuyordu. Biraz sonra yere eğilmiş bize sesleniyordu:

— Gelin de maskaraların halini seyredin!

Silâh sesine koşan bekçi ve polisle beraber ilerledik. Bir de ne bakalım! O hortlak zannettiğimiz beyaz hayaletler, bir ağacdan öbür ağaca gerilmiş ipe dizilmiş don gömlek gibi çamaşırlar değil mi imiş? Kâzımın körün taşı gibi rastgele savurduğu kurşun anlaşılan ipe tesadüf edip koparınca oldukları yere çöküvermişler!

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Japonyanın genişleme siyaseti

Son yarım asır içinde en çok genişleyen devlet, şüphe yok ki, Japonyadır ve adım adım değil. fersah fersah genişleyen bu devlet, dünyanın en büyük imparatorluklarından birini kurmuş; dünyanın en çok nüfuslu, en geniş topraklı memleketlerinden olan Çinin büyük bir kısmını istilâ etmekle eşsiz bir vüs'at kazanmış, nihayet Hindiçiniyi işgale başlamakla genişleme siyasetine yeni bir istikamet vermiş bulunuyor. Japonyanın hal ve hareketine bakılırsa onun bütün şarki Asyayı zaptetmek niyetile hareket ettiğine, bütün şarki Asyada hiç bir yabancı devlet bırakmak ve hiç bir rakibi yaşatmak istemediğine hükmetmek mümkündür.

Japonya, daha bu asrın başlarında kendi adalarına inhisar eden fakat büyük bir kalkınmayı başarmak için çalışan ve muvaffak olan bir memleketti. Onun modern tarihinde genişlemek için attığı ilk adım 1894 te Çin ile yaptığı harbdi ve bu harb neticesinde Koreye, hulûl etmek, Formoza adasını ele geçirmek gibi muvaffakiyetler kazanmıştı.

Japonlar Asya kıt'asına bu şekilde hulûl ettikleri sırada, Rus rekabetile karşılaşmışlardı. Ruslar da bilhassa Mançuriye ve Koreye hulûl siyasetini takib ediyor ve Japon nüfuzunun bu havaliye yayılmasını çekemiyorlardı. Bu rekabet iki taraf arasında 1904 harbini kopardı ve bu harb Japonyanın parlak zaferler kazanmasile neticelendi. Japonlar bu muharebe sırasında Port-Artürü zapta muvaffak olduktan başka Rus donanmasını da imha etmişlerdi. 1905 te imzalanan Rus - Japon sulhu Japonyanın Koredeki siyasî, askerî ve iktısadî menafiini tanıyor, iki tarafın Mançuriyi tahliye etmelerini icab ettiriyor, Rusyanın Çinden aldığı Liaotung yarımadasının imtiyazını Japonyaya devrediyor ve Sahalin adasının cenub kısmını da Japonyaya bırakıyordu.

Rus - Japon harbi, gerçi Japonyaya mühim topraklar kazandırmamıştı, fakat Japonyanın prestijini azamî derecede yükseltmiş, Hindistana sarkmak gibi emeller peşinde koşan Çarlık Rusyasının satvetini kırarak, müttefiki olan İngiltereye son derece müfid olmuştu. Bu yüzden Rus harbini müteakıb İngiltere ile Japonya arasındaki ittifak takviye edilmiş ve bu vaziyet esaslı sayılabilecek bir tebeddüle uğramadan geçen Büyük Harbin sonuna kadar devam etmişti.

Japonya geçen Büyük Harbde İngiltere ile beraber hareket ederek Almanyaya harb ilân etmiş, Almanyanın Çinde işgal etmiş bulunduğu Kiao Ciao'yu zaptetmiş, Cenub denizlerinde faaliyete geçen Alman gemilerini takible meşgul olmuşsa da bu harbin ona temin ettiği asıl fırsat, hududsuz bir genişleme imkânı idi. Ve Japonya 1915 te Çine verdiği bir muhtıra ile bunu ifşa etmişti. Japonyanın 21 talebini ihtiva eden ve Çinin mukadderatını Japonyaya tevdiini isteyen bu muhtıra daha sonraları bir ültimatom mahiyetini almış ve Çin hükûmeti de bu talebleri kabul etmekten başka çare bulamamıştı.

Japonya geçen dört sene içinde Çin dahilinde çok büyük sahalar işgal ederek dünyanın en büyük devletleri arasına girmiş bulunuyor. Fakat bu dört senelik harb, Japonyaya son derece geniş arazi kazandırmakla beraber, bu araziden istifadesini temin edecek bir sulh kazandıramamış olduğu için Çin-Japon harbi hâlâ devam ediyor ve anlaşılan devam da edecektir.

Fakat Çinin harbi idame etmesine yardım edecek bütün devletler, bugün kendi derdlerile meşgul oldukları için, Japonya Çin harbini tasfiye için daha geniş imkânlar bulmakta, ve onun her şeyden evvel bu tasfiyeyi başarması beklenmekte idi.

Anlaşılan Japonya, mukadderatın kendisine bahşettiği imkânları daha çok büyük işlere müsaid gördüğü için yeni bir istikamette genişlemeyi de göze almış ve bu yolda yürümüştür.

Bu yeni istikamet Hindiçinidir. Ve Japonya, harbederek değil, fakat Fransa ile anlaşarak buraya giriyor. Gerçi Fransız mehafili bu işgalin, ilhak mahiyetini ihraz etmiyeceğini ve Fransız hakimiyetinin hiç bir sarsıntıya uğramıyacağını temin ediyorlarsa da Japonyanın bütün emellerini tahakkuk ettirmek üzere Hindiçiniye yerleştiği şüphe götürmez.

Çünkü Japonyanın, petrol, demir ve kauçuk gibi en çok muhtac olduğu maddeler Cenub denizinin adalarında ve ülkelerindedir. Ve Japonya bu kaynakları istismar ederek Uzakşarkta hâkim olmak, ve İngiltere ile Amerikanın iktısadî tazyikından kurtulmak istiyor.

Yani Japonyanın Cenub denizine doğru attığı adımın hedefi, Hong Konk, Filipin adaları, Malay ve Felemenk Hindistanı olabilir. Japonyanın bu hedefi tahakkuk ettirmesi üzerine Uzakşarkta onunla boy ölçüşebilecek bir devlet kalmaz ve Japonya buralarda yerleştikten sonra Avustralyanın istilâsını dahi hazırlamış olur.

Acaba bu genişlemenin sonu ne olacak? Ve Japon milleti bu adeta hududsuz genişlik içinde ne yapacak? Japon milleti mevcudiyetini muhafaza ederek bu çok geniş âleme hâkim mi olacak? Yoksa mevcudiyetinin bu hududsuz vüs'at içinde eridiğini mi görecek?

Bütün bunlar yarının meseleleridir. Bugün görülen manzara ise, Japonyanın hiç bir fırsat kaçırmadan genişlemekte olduğudur.

Ömer Rıza DOĞRUL

Bir Sovyet heyeti Nevyorkta

Nevyork 27 (a.a.) — Ofi: Sovyet satınalma heyeti, tayyare ile Montreal'den buraya gelmiştir. Heyetin hangi vasıta ile Atlas Okyanusunu geçeceği malûm değildir.

Millî fabrikaların faaliyet programı

Sümer Bank U. Müdürü İzmitte tetkikat yapıyor, şehrimizde de içtimalar olacak

İzmit 27 (Telefonla) — Sümer Bank umum müdürü Bürhan Zihni Sanus, Ankaradan şehrimize gelmiştir. Umum müdürün riyaseti altında İzmit Kâğıd ve Karton fabrikasında başmühendis ve mühendislerle işletme şeflerinin iştirakile bir toplantı yapılacak ve bu toplantıya sellüloz sanayi grupile sunğipek fabrikası mühendisleri de iştirak edeceklerdir.

Bürhan Sanus, İzmitten sonra İstanbula gidecek, yünlü ve pamuklu dokuma fabrikaları gruplarının da toplantıları yapılacaktır Bu toplantılarda fabrikaların yeni faaliyet devrelerine aid programlar son şeklini almış olacaktır.

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Alman hükûmeti bu hâdiseyi İsveç hükûmeti nezdinde protesto ederek trenlerin himayesi için müessir tedbirlerin alınmasını taleb etmiştir.

Rus cephesinde İspanyol gönüllüleri

Madrid 27 (a.a.) — Ofi: Bir tayyareciler grupu, Rus cephesine gitmek üzere İspanyadan hareket etmiştir.

Güzel bir zafer

(Başmakaleden devam)

bir himmetle ehemmiyet vermekte ve onları her tarafta dört elle yapışarak ileri götürmeğe yorulmak bilmez gayretler sarfetmektedir. Meselenin millî gururu okşayan güzel bir tarafı da şimendiferlerden sonra sulara aid büyük bayındırlık işlerinin dahi Türk müteşebbisler tarafından başarılmakta olmasıdır. Aydın taraflarındaki büyük kanalizasyon işlerini Türk mühendis ve müteşebbisleri yapmışlardı. Menemen ovasında da ayni hali görmekten elbette bütün milletçe memnunuz.

Türkün gizli kabiliyetleri kendini göstermek için Cumhuriyet devrimizin gelmesi lâzımmış meğer. Kapitülâsyonlar belâsile müterafık yabancı istilâsı bize kendimizi unutturmuştu. İmparatorluğun öyle devirleri olmuştur ki onlarda Türkün kudreti dünyaya parmak ısırtan harikalar yaratmıştı. Hâlâ bugün biz bile meselâ Büyükçekmecede Sinan köprüsünü hayret ve hürmetle temaşa ediyoruz. Fakat imar ve inşa yolunda bizzat kendimizin yükseltmekte olduğumuz eserler bizi o eski kudretimize yaklaştırmakta olduğunu artık sevinerek müşahede edelim. Bu yolda ilerleyerek elbet ecdadımızın büyük günlerini gölgede bırakacağız. Bu bizim hakkımız olduğu kadar vazifemizdir de.

Büyük işlerin garabetine bakınız: Muhabirimiz Menemen sulama tesisatının 500 bin liraya mal olacağını da kaydediyordu. Sahasına dahil arazinin 5 milyon liralık kıymetini şimdiden iki misline çıkaran bu iş, yarattığı neticenin azametine göre meğer ne kadar az masrafa tevakkuf ediyormuş. Menemen ovası bu sayede senevî sadece beş yüz bin liralık fazla millî gelir verse, ki asgarinin asgarisi olarak bu muhakkaktır, yapılan fedakârlıkla alınan netice arasındaki nisbetsizlik hepimizi şaşırtacak başka bir güzellik arzetmez mi?

Üzerinde tatlı tatlı alabildiğine konuşulacak olan mevzuumuzu hulâsa ederek gene ilk sözümüze geliyoruz: Dünya kan ve ateş içinde yüzerken biz Menemen ovası su tesisatile fevkalâde güzel bir zafer kaydetmiş bulunuyoruz.

Kahraman millî ordu hududlarımızı beyhude beklemiyor: Emniyet içinde çalışan memleket ve millet zaferden zafere koşmaktadır.

YUNUS NADİ

Sicilya boğazından

(Baştarafı 1 inci sahifede)

muhribinin kıç tarafından siyah bir duman sütununun yükseldiğini gördük. Bu muhrib, mürettebatın gemiyi terketmekte olduklarını bildirdi. Mürettebattan kurtulanları almak üzere gemiler yaklaştılar.

O gün başka bir hücum vaki olmadı, Fakat geceleyin avcı tayyarelerimiz, düşmanın torpil tayyarelerinin bir teşebbüsünü, bu tayyareler filonun toplanmının menziline gelmeden evvel, akim bıraktırdılar. Düşmanın iki avcı tayyaresi düşürüldü ve ikisi de hasara uğratıldı.

Ertesi sabah kafileyi takib etmekte olan Cant tipinde bir tayyare, mitralyöz ateşine maruz kalmış ve içinde yangın çıkmıştır. İtalyan tayyare meydanlarının pek uzak olmamasına rağmen bunlardan başka İtalyan tayyaresi görülmemiştir.

Cant tipinde diğer bir tayyare de ertesi sabah düşürülmüştür. Bir müddet sonra bizim tayyare gemisinin avcı tayyareleri, bombalarını uzaklara atan 8 İtalyan bombardıman tayyaresini yakalamışlardır. Bunlardan ikisi düşürülmüştür.

Ertesi gün 6 düşman tayyaresi, bir kere daha bize hücum etmişlerdir. Bunların hücumu, bir saat devam etmiştir. Bu tayyarelerden biri tahrib edilmişse de vapurlarımızdan birine bir torpil isabet etmiştir. Bu vapurun nakletmekte olduğu kıtaat, bir torpito muhribine alınmıştır. Maamafih kendisine isabet vaki olan vapur, kendi vesaiti ile ilerliyebilecek bir halde idi. Bu vapura bilâhare içlerinden biri tahrib edilen Stukas tipindeki tayyarelerden atılan bombalar da isabet etmişse de vapur, gideceği yere gitmeğe muvaffak olmuştur. Kafile, denizi geçmişti.

Sovyet harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

birbirini takib eden yüz kadar Alman tayyaresi, yeniden Moskovaya bir akın yapmak teşebbüsünde bulunmuşlarsa da tayyare defi bataryalarımızın mania ateşile karşılanmışlardır. Avcı ve himaye tayyarelerimiz, düşman tayyarelerini dağıtmışlar ve payitahta kadar gelmelerine mâni olmuşlardır.

Tebliğ, ilâve ediyor:

Düşmanın bombardıman tayyareleri, şehirden uzak yerlere karmakarışık bir halde bombalar atmışlardır. Ancak beş ilâ yedi düşman tayyaresi, mania ateşini geçebilmiştir.

Moskovadaki hiç bir askerî hedefe isabet vaki olmamıştır Birkaç evle bir mektebde yangın çıkmıştır. Bu yangınlar, sür'atle bastırılmıştır. Ölü ve yaralı vardır.

Henüz natamam olan malûmata göre altı düşman tayyaresi, düşürülmüştür. Sovyet tayyarelerinin zayiatı yoktur.

Almanlar Leningrada 12 defa taarruz ettiler

Moskova 27 (a.a.) — Bu sabahki Sovyet askerî tebliğine göre Alman hava kuvvetleri 20 temmuz ile 26 temmuz arasında 12 defa Leningrada hücum etmek teşebbüsünde bulunmuşlarsa da her defasında zayiat vererek tardedilmişlerdir. Leningrad civarında 47 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Uzakşarkta cereyan eden hâdiseler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

temin eden anlaşmanın tatbikında ilk adımı teşkil etmektedir. Bugün, yarın veya salı günü Japon harb ve nakliye gemilerinin de muvasalatı beklenmektedir. Fransız makamları Saygondaki tayyare meydanının 28 temmuzdan evvel Fransızlar tarafından tahliye edileceğini bildirmişlerdir.

Japonya, Mançuko ve Nankin hükûmetleri de Amerikaya karşı tedbirler alacaklar

Tokyo 27 (a.a.) — Nişi Nişi gazetesine göre Japon hükûmeti Mançuko ve Nankin hükûmetlerile birlikte Birleşik Amerikadaki Japon alacaklarının durdurulmasına mukabil misilleme tedbirleri alacaktır.

Japon - Fransız anlaşması bu gün imparatorun huzurunda tetkik edilecek

Tokyo 27 (a.a.)— Hindiçininin müştereken müdafaası hakkındaki Fransız-Japon anlaşması hususî komite tarafından yarınki toplantıda müzakere edilecektir. Anlaşma yarın İmparatorun huzurunda tetkik edilecek, denilmektedir.

Amerika - Japonya harbine ihtimal verilmiyor

Manille 27 (a.a.) — Ofi: Filipindeki salâhiyettar Japon ve Amerikan mehafili diyor ki:

Japon kredilerinin bloke edilmesinin Amerika ile Japonya arasında muhasamata sebebiyet vermesi ihtimali azdır. Maamafih şimdiki buhran on senedenberi Büyük Okyanusta çıkmış olan ihtilâfların en vahimidir.

Japon sözcüsü Amerikalılara hüsnüniyet tavsiye ediyor

Tokyo 27 (a.a.) — Ofi: Rodyada bir nutuk söyliyen Japon istihbarat bürosu reisi doktor İto, Japonyanın müshane niyetlerinden bahsetmiş ve Fransa ile Japonya arasında akdedilmiş olan mütekabil müdafaa misakının Amerikan kuvvetlerinin İzlanda adasına çıkarılmalarından daha sulhperverane bir mahiyeti haiz olduğunu ilâve eylemiştir.

Mumaileyh, sözüne şu suretle devam etmiştir:

«— Ruzveltin kararı üzerine Japon matlubatının bloke edilmesinin iktisadî bakımdan Japonya üzerinde ciddî bir tesiri olmıyacaktır.»

Hatib, Japonyayı Hindiçininin müdafaasına mütealik bir misak imzalamağa sevketmiş olan esbab ve avamili hatırlattıktan sonra Amerikanın Japonyanın hakikî maksadlarını anlamaktan imtina etmekte olduğunu söylemiş ve Amerikalıları daha iyi niyetler beslemeğe davet etmiştir.

Âyan, askerliğin uzatılmasını kabul etti

Vaşington 27 (a.a.) — Ofi: Âyan Meclisi Askerî Encümeni, «millî menfaatin tehlikeye maruz» bulunması dolayısile kur'a ve ihtiyat efradının bir seneden fazla silâh altında tutulmalarına müsaade eden bir takrir kabul etmiştir.

Tayyare ile nakledilecek Amerikan taburu

Vaşington 27 (a.a.) — Ofi: Tayyare ile nakledilen kıtaatın birinci taburu ihdas edilmiştir. Bu tabur, zabit, zabit vekili ve er olmak üzere beş yüz elli kişiden mürekkebdir. Bu tabur, Panama kanalında bulunmaktadır. Tabur, paraşütçüler ve tayyarelerle mesai birliği yapacaktır.

Uzakşarkta Amerikan ordusu

Vaşington 27 (a.a.) — Ofi: Reisicumhur Ruzvelt, yeni bir ordu kumandanlığı ihdas etmiştir. Bu da «Uzakşarkta Amerikan orduları» kumandanlığıdır.

Filipinde teşkil edilen ordu

Vaşington 27 (a.a.) — Ofi: Filipindeki müsellâh kuvvetlerin Amerikan ordusuna ilhakına Tedding - Meduffie kanunile ruhsat verilmiştir. Bu kanuna nazaran Filipin adalarına 1946 senesinde istiklâl verilecektir. Bu karar mucibince talim görmüş veya görmemiş 150 bin Filipinli ile 140 bin ihtiyat efradı General George Grubet'in kumandasına verilecektir.

Filipin kuvvetlerinden ayrı olarak binlerce Amerikan kara ve deniz askerlerile tayyarecileri de adaların müdafaasına iştirak edebileceklerdir.

Japon Maliye Nazırının beyanatı

Tokyo 27 (a.a.) — Maliye Nazırı, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Japonlar Amerikanın Japonya matlûbatını bloke etmesinden dolayı yeise düşmemeli, bütün sebeblerile hükûmetlerine itimad etmelidirler.»

Askerî vaziyet

Büyük Okyanusta karşılıklı tedbirler

Japon deniz kuvvetleri geniş Anglo - Sakson hatları muvacehesinde kendini emniyette bulmaktadır

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Yukarıdaki sergide en çok dikkate çarpan şey, uçak taşıyan Japon gemilerile uçak ana gemilerinin diğer harb gemisi sayılarına göre çok olmasıdır. Birleşik Amerika donanmasında da uçak taşıyan gemilerle uçak ana gemilerinin sayıları çoktur. Her iki devletin, bu nevi gemilere başlıca ehemmiyet vermelerinin sebebi, harb gemilerinin uçağa son derece ihtiyaç gösterecekleri tabiî olan Büyük Okyanusun genişliklerinde muharebe edeceklerini muhtemel görmelerinden ileri gelir.

Japon deniz tabiyesinde, orta büyüklükte uçak taşıyan gemilerle dolaşma sahaları fazla çok hızlı kruvazörler bilhassa ticaretin himayesinde ehemmiyetli rol alırlar. Asıl taarruz silâhı ise bilhassa denizaltılarla büyük uçak taşıyan gemilerdir. Deniz harblerinde uçağın gemiye karşı ne yaman bir taarruz silâhı olduğunu Norveç etrafındaki muharebelerle Akdenizde ve bilhassa Atlantiğin geniş sahalarındaki savaşlarda gördük, hâlâ da görmekteyiz.

Japon donanması yakın zamana kadar, üç filoya ayrılmıştı. Bu suretle birçok harb gemileri uzak üslerde bulunuyorlardı. Bütün deniz kuvvetlerini tek bir filo halinde toplu tutmak lüzumlu görülmüyordu.

Panama kanalının inşasından sonra Birleşik Amerika donanması, biri Atlas diğeri Pasifik Okyanusunda olmak üzere ikiye ayrılmıştı. Şimdi ise, üçüncü bir filo, merkezi Filipinlerde Manilâda olmak üzere, üç küme halindedir. Bunların en ehemmiyetli ve kuvvetlisi, merkeri Hawai'da bulunan Büyük Okyanus filosudur.

Birleşik Amerikanın batı sahillerindeki en ehemmiyetli deniz üssü Kaliforniyada San Diego'dur. Çok kuvvetli bir harb limanı olarak inşa olunan Hawai adalarındaki Pearl Harbur ile San Diego ve Panama kanalı tahkimatı Birleşik Amerikanın Pasifik ve Atlas Okyanusları arasındaki yegâne kısa ve hayatî Panama kanalı yolunu garba karşı koruyan sevkulceyşî müsellesi teşkil ederler.

Birleşik Amerikanın her iki Okyanus filosunun vazifesi Birleşik Amerikada şöyle mütalea olunur: Birleşik Amerikaya iki cihetten taarruz edilmesi halinde evvelâ hasımlardan biri mağlûb edilecek, ondan sonra da, galib gelen donanma Panama kanalından geçerek diğerinin yardımına gidecek ve bu suretle ikinci hasmın da tepelenmesi temin olunacaktır.

Bununla beraber Birleşik Amerika deniz siyasetinin ağırlık merkezi Büyük Okyanusta bulunuyordu. Çünkü bir Japon taarruzu tehlikesi daha muhtemel görülüyordu. Bu sebeble Pearl Harbur filo üssü olarak inşa edildi. Bundan sonra Midway, Wake ve Palmyra adalarında hava üsleri yapıldı. Cenubda, İngilterenin iddialarına rağmen, Fönix adaları grupunda ve şimalde Aleut adalarında Dutch Harbur'de istihkâmlar vücude getirildi.

Eğer bu üsler haritada mütalea olunursa, teşkil ettikleri ileri karakol hattının azametine şaşılır. Fakat bu hat incedir; üsler de birbirlerinden ekseriya 1000 deniz milinden fazla uzaktır. Bu sebeblerle Birleşik Amerikanın Japonyaya karşı kurmuş olduğu bu ileri karakol çemberine sağlam bir müdafaa muhiti denemez. Bilâkis Japonya, bu Amerikan ileri karakol çemberinin merkezinde, ağının ortasında av bekleyen örümcek gibi, oturmakta ve dahilî hat tabiyesinin bütün faydalarına malik olarak kendini merkezden muhite doğru müdafaa edebileceğine kani bulunmaktadır.

1939 Avrupa ihtilâflarındanberi İngiltere, icabında Büyük Okyanus donanmasını artık ehemmiyetli surette takviye edemez bir hale gelmiştir. O zaman Çörçil her ne kadar «İngiliz menfaatlerinin himayesi için, Anavatan donanmasını Uzakdoğuya yollamak icab edebilir» dediyse de Avrupa harbinin çıkmasından ve bilhassa İtalyanın harbe girmesindenberi İngilterenin zaten uçak taşıyan gemilerle kruvazör filosundan, muhrib ve denizaltı botlardan mürekkeb olan Büyük Okyanus İngiliz filosundan Akdenizle Kızıldenize ve Atlas Okyanusuna aleddevam kuvvetler celbine mecburiyet olmuştu. Hatta Çinde Yangtze'de yani Mavi nehirde bulunan İngiliz top botları da buradan çekilmişlerdir. Bu sebeble şimdiki vaziyette, Japonya ile silâhlı bir ihtilâf çıktığı takdirde Birleşik Amerika, Büyük Okyanus ve doğu Asya İngiliz üslerinden istifade edebilecekse de bizzat İngiliz donanmasının hiç bir ehemmiyetli yardımına nail olamıyacaktır.

Japonlar, zaten Formoza ve Pratas adalarında üsler vücude getirmekle İngilizlerin Hong Kong deniz kalesinin tesirini azaltmışlardı. Cenubda Riu Kiu ve Pescador adalarında Haynanda, Hindiçininin Tongking limanındaki Spratley adacıklarında gözetleme dinleme mevkileri inşa etmeleri ve şimdi Hindiçininin cenublarında yeni deniz ve hava üsleri işgal etmekle beraber buralarda Hindiçininin bir taarruza uğraması halinde, Fransızların askerî işbirliğini bile temin etmiş olmaları dolayısile Hongkong'dan 1440 mil mesafede bulunan Uzakdoğunun en kuvvetli İngiliz üssü Singapura karşı da çok kuvvetli emniyet ve hatta istikbalde taarruz tedbirleri almış bulunuyorlar. Fakat bu Japon tedbirleri, yalnız Singapura karşı olmakla kalmıyarak Hawai'dan 4000 mil uzakta bulunan Birleşik Amerikanın Filipin adalarile Holanda Hindistanı için de birçok yakın veya uzak tehlike ve tehdidlerle doludur. Bu sebeble Birleşik Amerika, Filipin adalarında orduyu takviye etmekle beraber bunun emir ve kumandasında bazı değişiklikler yapmağa lüzum görmüştür.

Japon deniz kuvvetleri, birbirlerinden pek azim mesafelerle ayrılmış ve kısmen hafif üslerden mürekkeb olmak mahzurlarını kendinde saklayan Büyük Okyanus Anglo-Sakson cephesine karşı işte bu suretle kendini emniyette bulundurmaktadır.

Japon donanması sayıca Birleşik Amerikanınkinden daha küçüktür ve hiç bir zaman onunkini geçemiyeceği gibi hatta, belki de onun kadar olmıyacaktır. Fakat Japon deniz kuvvetleri, birçok istikametlerde, Birleşik Amerikanınkine daha elverişli bir durumdadırlar. Çünkü, Birleşik Amerikanın deniz kuvvetleri üç filo halinde olarak bütün dış denizlere dağılmış bulunduğu halde Japonyanınki iç hatlarda sür'atle toplanarak birçok cihetlere daha müsaid şekilde hareket etmek imkânlarına maliktir.

***

Alman - Rus harbi:

Sovyet tebliğleri malûm olan istikametlerde şiddetli muharebeler olduğundan, Almanlar ise şark cephesinde harb hareketlerinin muvaffakiyetle devamından bahsediyorlar. Üstelik Almanlar Besarabyanın tamamile temizlendiğini, Kiyefin tamamile ihatasının ikmal edilmek üzere olduğunu ve Mohilevde çevrilen 2 Sovyet tümeninin mukavemeti kırılarak 23 bin esirle 161 top, 80 tank ve 750 araba alınmış olduğunu bildirdiler. Bundan başka Smolensk doğusunda da yalnız bir Alman tümeninin 70 kadar Sovyet topu almış bulunduğunu haber verdiler. Elhasıl Leningrad, Moskova ve Kiyef meydan muharebelerinin kat'î sona yaklaştıkları kabul olunabilir.

H. E. ERKİLET

Almanya üzerine gündüz hücumları

Berlin 27 (a.a.) — Alman resmî tebliği:

Alman hava kuvvetleri İngilterenin doğu cenubunda askerî, iktısadî tesisatı bombardıman etmişlerdir. Münferiden uçan İngiliz harb tayyareleri gündüz bulutların himayesi altında Emden şehrini bombardıman etmişlerdir.

Ölü ve yaralı vardır. Düşman dün gece Alman topraklarına taarruzda bulunamamıştır.

İngiltere üzerinde

Londra 27 (a.a.) — Düşmanın İngiltere üzerinde dün geceki hava faaliyeti çok küçük mikyasta olmuştur. Suffolk sahilinde bir noktaya bombalar atılmıştır. Hasarat ve telefat yoktur.

General de Gaulle Beyruta geldi

Beyrut 27 (a.a.) — Hür Fransızların şefi olan General de Gaulle cuma günü Beyruta gelmiştir. Orta ve Yakınşarktaki Hür Fransız mümessili General Catroux tarafından istikbal edilen General de Gaulle halkın coşkun tezahüratına mazhar olmuştur. Beyruttaki bütün evler bayraklarla donatılmıştır.

Portekiz Reisicumhuru Asor'da

Punta del Gada 27 (a.a.) — Ofi: Portekiz Reisicumhurunu hâmil olan vapur, Asor adaları sularına girmiştir.

Ekuatör - Peru harbi durdu

Quito 27 (a.a.) — Ekuatör - Peru hududundaki muhasamat, dün saat 18 de kesilmiştir.

Hadiseler Arasında — FELEK

Artistlerin akıbeti

Esasen artist bihuzur bir adamdır, nâbekâm olmasa bile. Çünkü, san'at sevdası, hayat kaygusile birlikte yürümiyen bir peridir. Artist, hakikî artist daima bu sevdanın peşinden koştuğu için karnı doyar mı, doymaz mı? Döşeği rahat mı, değil mi? Pek düşünecek halde değildir.

Eğer talih eseri, san'atını zamanına takdir ettirebilirse rağbet görür, belki müreffeh olur. Takdir ettiremezse ezilir gider; nafakasını zar zor tedarik ya eder, ya edemez ve san'atının karasevdasına bürünüp göçer.

Bu böyle olduğu içindir ki; vaktile krallar, şahlar, hânlar, beyler, zenginler hangi güzel san'at şubesinden, hangi edeb mektebinden olursa olsun sanatkârları himaye ve taltif ederlermiş.

Zamanla, bu şahsî himayeler artık «istimalden sâkıt» olmuş, her yerde onun yerine hükûmet himayesi kaim olmuştur. Çünkü ne olursa olsun marifetin iltifata tâbi olması değişmiyen bir kaide olarak, bilhassa san'at âleminde tesirini göstermektedir. Böylece ilim ve edeb âleminde, akademiler ve enstitülerde, artistlere kaydi hayat şartile birtakım yüksek heyet azalıkları verilmekte ve bunlar, ihtiyacdan vareste hale konulmaktadırlar.

Bilirim ki; ne bütün artistler akademi azası, ne bütün edibler encümen azası olabilirler.

Maksadım, şu son günlerde vefat eden (Afife) ismindeki ilk Türk sahne artistinin hazin sonundan fırsat alarak artistlerin, muharrir ve ediblerin akıbetleri üzerine dikkat nazarını çekmektir.

Gerçi bu adamlar da pek intizam sevenlerden değildirler. Meselâ gazeteciler için yapılmış olan müsaid şartlı bir sigortaya bu meslek erbabı hiç rağbet göstermemiştir. Halbuki gene bunlar daima şu veya bu arkadaşın düşmüş halinden mustaribdirler. Evet! Bu hem böyledir, hem öyledir ama bize düşen gene san'at ve edeb âşıklarile meşgul olmaktır. Onun için, olmuş bir fikir ortaya atmamakla beraber, arasıra fakat mutlaka birbirine benzer şekilde hazin hazin üful eden bu varlıklarımıza biraz daha çekilebilir bir hayat hatimesi temin etmek için söz söylüyorum. Bu işin daha elle tutulacak şeklini daha yakınları düşünsünler.

B. FELEK

Teşekkür

Refikamın batnında, icrası hayati bir derecede elzem görülen ve fakat tatbikı imkânsız olduğu telâkki edilen son derece mühim ve çetin bir tashih ameliyesini, kendisine hâs hazakat ve dirayetle ve tam bir muvaffakiyetle ifa etmiş ve bu suretle hastamızın hayatını iade etmekle beraber bu fevkalâde ameliyatın muvaffakiyetle başarılması hasebile dünya cerrahisi müvacehesinde Türk tıb âlemine de haklı ve şerefli bir fahru gurur kazandırmış olan Haydarpaşa Nümune hastanesi hariciye şefi Dr. operatör sayın Bay Feridun Şevket Evrensele karşı candan doğan şahsî ve ailevî şükran ve minnetlerimi zi ve hastamızın tedavide kaldığı müddet zarfında hastane baştabibi ile cerrahî muavini ve asistaları tarafından gösterilen fennî ve insani fevkalâde alâka ve ihtimamdan dolayı kendilerine teşekkürlerimizi sayın gazetenizle alenen iblâğ eylemeği bir borc ve vazife telâkki ettiğimi arzeylerim.

Ş. Keromzade

***

Aile reisimiz sabık Maadin müdürü umumisi Şevket Küngünün vefatı münasebetile gerek cenaze merasimine bizzat iştirak etmek, gerekse telgraf ve mektubla beyani taziyet eylemek suretile acılarımızı tahfif etmek lûtfunda bulunan muhterem akraba ve dostlarımıza arzı teşekkür ederiz.

Küngü ailesi — Okten ailesi

Müessif bir ölüm

Eski Sadrazamlardan Avlonyalı Ferid Paşanın kızı, emekli General Halil Sedesin refikası, Tokyo büyük elçiliği ikinci kâtibi Yümnü Sedesin annesi Bayan SENİYE SEDES uzunca bir rahatsızlıktan sonra, yapılan tedaviye rağmen pazar günü gözlerini dünyaya ebediyen kapamıştır.

Cenazesi yarınki salı günü, Teşvikiye camiinde öğle namazı kılındıktan sonra, Rumelihisarındaki aile makberesine vazedilecektir. Tanrı gariki rahmet eyliye.

***

Eski İzmit Müftisi merhum Hasan Fehmi Efendinin mahdumu Salâhaddin Moralı misafir bulunduğu kayınbiraderi İnhisarlar Başmüdürü Necmeddin Koralın Kabataştaki ikametgâhında vefat etmiştir. Namazı bugün ikindi vakti Fatih camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıdaki aile kabristanına defnedilecektir.

Kendisine Allahtan rahmet diler ve kederli ailesine beyani taziyet ederiz.

MERHUM SADIKZADE RUŞEN'in MEVLÛDU

Sevgili babamızın hatırasını ve kendisini tanıyan ve sevenlerin kalbinden hiç bir zaman silinmiyecek olan babamız Sadıkzade Ruşen'in mevlûdu seneyi devriyei vefatına tesadüf eden 28 temmuz 941 pazartesi günü öğle namazını müteakıb Yenicamide okunarak merhumun aziz ruhuna ithaf edilecek ve hatırası taziz olunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Merhumun refikası ve oğulları